

UPDATE Kennisbank Diversiteit en Emancipatie (IDEM Stedelijk expertisecentrum voor inclusie, discriminatie en (lhbt-)emancipatie) – augustus 2022

TITEL: Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2021 : Methodologie en globale resultaten

AUTEUR(S): Heuvel, S.G. van den

Thor, J.A.F. van

Fernandez Beiro, L.

Dam, L. van

Dirven, H.-J.

UITGAVE: Leiden / Den Haag : TNO / CBS , 2022

SAMENVATTING: Overzicht van de resultaten van de Nationale enquête arbeidsomstandigheden die in 2021 werd gehouden onder ruim 58.000 werknemers. Ook wordt ingegaan op de methodologie. Het gaat om de zeventiende editie. In de NEA staat 'kwaliteit van de arbeid' in brede zin centraal. Dat betekent dat naast de arbeidsomstandigheden, substantiële aandacht wordt geschonken aan de organisatie en inhoud van arbeid, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. Tevens wordt aandacht besteed aan de gezondheid van werknemers. Aan bod komen arbeidsongevallen, verzuim en beroepsziekten, maar ook de algemene gezondheidstoestand en burn-out klachten. Ten slotte komen enkele andere thema's aan bod zoals functioneren en inzetbaarheid, opleiding en ontwikkeling, gezondheid en de balans tussen werk en privé. In deze editie zijn er weer vragen over discriminatie opgenomen. Daarnaast zijn er vragen opgenomen over prevalentie van ongewenst gedrag op het werk zoals agressie, pesten, intimidatie en seksuele aandacht. Bijna een kwart (23%) van de werknemers gaf in 2021 aan een enkele keer of vaker te maken hebben gehad met ongewenst gedrag door externen (zoals klanten, patiënten, leerlingen of passagiers). Hiermee is dit percentage weer iets toegenomen na een daling in 2020. Vrouwen hadden er vaker mee te maken dan mannen: 30% tegen 16%. Naar leeftijd ervaren 15-tot 25-jarigen (30%) het vaakst extern ongewenst gedrag. Deze vorm van ongewenst gedrag kwam het meest voor bij werknemers in de zorg (43%), gevolgd door werknemers in de horeca (31%). Intern ongewenst gedrag vindt plaats door collega's of leidinggevenden en kwam in 2021 voor bij 13% van alle werknemers. In tegenstelling tot extern ongewenst gedrag is het verschil tussen vrouwen en mannen op het gebied van intern ongewenst gedrag kleiner (14 tegen 13%). Intern ongewenst gedrag komt het minst voor onder 65-plussers (7%). De verschillen naar bedrijfstak zijn voor intern ongewenst gedrag flink kleiner dan het geval is voor extern ongewenst gedrag. In de industrie (17%), horeca en vervoer en opslag (beide 16%) kwam ongewenst gedrag door collega's of leidinggevenden het meest voor. Bij het gros van de werknemers die in 2021 minimaal een enkele keer te maken kregen met ongewenste seksuele aandacht, intimidatie, lichamelijk geweld of pesten, gebeurde die vorm van grensoverschrijdend gedrag alleen offline. Dit was het geval bij 22% van alle werknemers. Bij een relatief klein deel van de werknemers vond het grensoverschrijdend gedrag zowel online als offline (4%) plaats, of ging het om enkel online (3%) ongewenst gedrag. In 2021 werd bijna 8% van de werknemers naar eigen zeggen gediscrimineerd op het werk. Zij voelden zich bijvoorbeeld gediscrimineerd op basis van afkomst, huidskleur

of nationaliteit (2,4%), leeftijd (1,8%) of geslacht(inclusief zwangerschap) (1,5%). Andere vormen van discriminatie, zoals vanwege godsdienst of levensovertuiging en vanwege seksuele geaardheid of voorkeur, kwamen minder voor. Van alle werknemers had 28% in 2021 een conflict op het werk met collega's, de direct leidinggevende of de werkgever. Dat is iets meer dan een jaar eerder (26%), maar minder dan in de pre-coronajaren toen dit schommelde tussen de 30 en 33%. Mannen hadden vaker een conflict op het werk (30%) dan vrouwen (25%). Gemeten naar sector liep dit uiteen van 20% van de werknemers werkzaam bij een financiële instelling tot 34% in de industrie.

LINK: RAPPORT https://wp.monitorarbeid.tno.nl/wp-content/uploads/2022/06/213TNOgl_NEA2021-Vogelvlucht_DT1_smaller.pdf

TABELLEN:

https://wp.monitorarbeid.tno.nl/wp-content/uploads/2022/04/213TNOgl_NEA2021_V4.pdf

TREFWOORDEN: Arbeid - Werkgelegenheid

Werkvloer

Arbeidsomstandigheden

Discriminatie

Pesten

CODE: 403.22

TITEL: Checklist voor antidiscriminatie-interventies

AUTEUR(S): Felten, H.

Broekroelofs, R.

UITGAVE: Utrecht : Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS), 2022

SAMENVATTING: Checklist gebaseerd op honderden wetenschappelijke peer-reviewed studies over wat werkt om discriminatie, vooroordelen en stereotypen te verminderen. In de checklist staan werkzame mechanismen beschreven zoals voortgekomen uit wetenschappelijk onderzoek. Auteurs maken in deze checklist een onderscheid tussen twee typen interventies: (A) interventies gericht op groepen mensen en individuen, zoals een schoolklas, een team collega's in een organisatie, een groep buurtbewoners in de buurt of een team binnen een sportclub. (B) interventies gericht op het veranderen van instituten of organisaties, zoals een bedrijf, een ziekenhuis, een scholengemeenschap of een geheel institutioneel veld, zoals 'het bedrijfsleven'. In de praktijk kunnen interventies gericht zijn op beiden of een van beiden. In de checklist staat ook opgenomen wat niet werkt en zelfs averechts kan werken. Zo zijn er interventies die inzetten op het mechanisme van bewustwording van eigen onbewuste stereotypen bij kinderen en pubers. Dit werkt echter vaak niet, want kinderen en pubers zijn nog niet in staat om, als ze weet hebben van hun onbewuste stereotype beelden, deze onder de duim te houden. Wanneer zij zich bewust worden van hun vooroordelen, kunnen zij hier dus weinig aan veranderen. Soms kan het zelfs averechts werken, omdat bij het bespreken van dit thema verschillende stereotypen worden benoemd die worden onthouden door de kinderen en de kans op discriminatie juist vergroten.

LINK: https://www.kis.nl/sites/default/files/checklist_antidiscriminatie_interventies.pdf

TREFWOORDEN: Discriminatie

Argumentatie (reageren op)

Discriminatiebestrijding

Acties

Strategieën

CODE: 201.22

TITEL: Discrimination Unveiled: A Field Experiment on the Barriers Faced by Muslim Women in Germany, the Netherlands, and Spain

European Sociological Review

NUMMER: Published: 9 July 2022

AUTEUR(S): Fernández-Reino, M.

Stasio, V. Di

Veit, S.

UITGAVE: 2022

SAMENVATTING: This paper examines the penalties faced by veiled and unveiled Muslim women when applying for jobs in three European labour markets: Germany, the Netherlands, and Spain. It relies on recent literature comparing public opposition towards Muslims in general and opposition to Muslims' religious practices, such as the wearing of the hijab. Based on a cross-nationally harmonized field experiment on hiring discrimination, the authors use two different signals of Muslimness (volunteering activities in a Muslim community centre or wearing the Muslim headscarf) to identify whether employers discriminate against Muslims as a group or against Muslims adhering to specific Muslim practices—in this case, wearing the headscarf. The authors present robust evidence that veiled Muslim women are discriminated against in Germany and the Netherlands, but only when applying for jobs that require a high level of customer contact. In Spain, however, the level of discrimination against veiled Muslim women is much smaller than in the other two countries. The high level of discrimination found in the Netherlands, where the institutional context has traditionally been open to the accommodation of religious minority rights, is particularly surprising and points to the possibly stigmatizing effect of recent policies geared towards the cultural assimilation of immigrants.

LINK: <https://doi.org/10.1093/esr/jcac032>

TREFWOORDEN: Arbeid - Werkgelegenheid

Discriminatie

Islam

Hoofddoekjes

Vrouwen

Werving & selectie

Praktijktests

Nederland

Duitsland

CODE: 411.22

TITEL: Voorstel van wet van de leden Ellemeet en Segers tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir oogmerk als strafverzwaringsgrond : Tekst en Memorie van toelichting

UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Justitie en Veiligheid / Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2022

SAMENVATTING: Memorie van toelichting en wettekst bij het herziene Initiatiefwetsvoorstel "Voorstel van wet van de leden Ellemeet en Segers tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir oogmerk als strafverzwaringsgrond". Wetsvoorstel werd oorspronkelijk op 19 januari 2021 ingediend in de Tweede Kamer (met als indieners Buitenweg en Segers). Het Wetboek van Strafrecht voorziet momenteel niet in een wettelijke strafverhoging voor geweldsdelicten met een discriminatoir aspect, de zogenoemde hate crimes. Het wordt aan de strafvervolgingspraktijk overgelaten of, en zo ja, in welke mate discriminatoire drijfveren worden meegewogen in de strafeis en in de strafoplegging. De initiatiefnemers stellen daarom voor om het discriminatoir aspect van delicten als strafverhogende omstandigheid op te nemen in het Wetboek van Strafrecht: als sprake is van een discriminatoir oogmerk, dan wordt de op dat feit gestelde vrijheidsstraf met een derde verhoogd. Het wetsvoorstel beoogt een apart artikel aan het wetboek

toe te voegen. Dat is Artikel 44bis en die luidt als volgt “Indien een strafbaar feit wordt begaan met een discriminatoir oogmerk, kan de op dat feit gestelde vrijheidsstraf met een derde worden verhoogd”. – In het herziene wetsvoorstel is de tekst van Artikel 44bis gewijzigd naar aanleiding van advies Raad van State. Dit herziene wetsvoorstel is op 28 juni 2022 bij de Tweede Kamer ingediend. – De andere voorstellen tot wijziging zijn niet veranderd. Aan artikel 90quater wordt het volgende lid toegevoegd “Onder discriminatoir oogmerk wordt verstaan het oogmerk om haat tegen of minderwaardigheid van een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun seksuele gerichtheid of hun handicap tot uitdrukking te brengen”. In de artikelen 137c, 137d en 137f en 429quater worden de het begrip “hetero- of homoseksuele gerichtheid” vervangen door “seksuele gerichtheid” en het begrip “lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap” vervangen door “handicap”. Op het conceptwetsvoorstel dat aan dit wetsvoorstel voorafging konden personen en organisaties reageren in de periode 29 juni 2020 - 25 augustus 2020..

LINK WETSVORSTEL 28 JUNI 2022:

https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20220628/voorstel_van_wet_zoals_gewijzigd/document3/f=/vlu6p8nltgzs.pdf

LINK MvT: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2021D02362>

LINK ADVIES RvS: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2022D27556>

TREFWOORDEN: Strafrecht

Discriminatiebestrijding

Wet- en regelgeving

Discriminatie

CODE: 351.21

TITEL: Houding tegenover de Joodse bevolkingsgroep in Nederland. Onderzoek in opdracht van het Centraal Joods Overleg en het Centrum Informatie en Documentatie Israël

AUTEUR(S): Kieruj , N.

Cuelenaere, B.

UITGAVE: Tilburg : CenterData , 2022

SAMENVATTING: Onderzoek naar de houding tegenover de Joodse bevolkingsgroep in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd door Centerdata , in opdracht van CIDI en CJO. Voor het onderzoek is een vragenlijst ontwikkeld met als doel om zowel bewuste als onbewuste vooroordelen te meten. Zo werd respondenten gevraagd bepaalde associaties aan te geven bij zowel Joden als andere bevolkingsgroepen in Nederland. De respondent mocht op basis van de vragenlijst tenslotte niet weten dat het een onderzoek naar antisemitisme betrof. Antisemitisme is een term die geassocieerd wordt met politieke incorrectheid, zodat te directe vragen naar verwachting snel kunnen leiden tot vertekende antwoorden vanwege sociale wenselijkheid. De vragenlijst is voorgelegd aan het LISS-panel van Centerdata. In totaal hebben 2.625 deelnemers de vragenlijst volledig ingevuld. De meeste respondenten blijken een neutrale (53%) dan wel positieve (26%) houding te hebben ten aanzien van Joden. Tegelijkertijd zijn bepaalde stereotype vooroordelen over Joden duidelijk aanwezig, meer dan welke andere bevolkingsgroep ook waarnaar gevraagd is. Joden wordt vaak politieke invloed toegeschreven (28%) bij de vraag of dit hen als groep kenmerkt. Op dezelfde manier vindt 17% dat zij een bevoorrechte positie hebben. Interessant genoeg gaat het hierbij mogelijk om antisemitische denkbeelden, die zich in de praktijk soms als haat kunnen uiten, maar in andere gevallen ‘slechts’ een bevooroordeelde houding toont. Van de respondenten zegt bijna een kwart iemand te kennen die negatief denkt over Joden. Bijna een derde (30%) zegt mensen in zijn of haar omgeving weleens het woord “Jood” als scheldwoord horen gebruiken.

De onderzoekers houden er rekening mee dat deze gegevens op indirecte manier ook wat kunnen zeggen over de respondenten zelf. Een kleine groep respondenten (7%) blijkt negatief te denken over Joden. Ook zijn negatieve denkbeelden over andere bevolkingsgroepen in deze groep het meest aanwezig. In deze groep vinden we ook het grootste percentage mensen met een migratieachtergrond (zowel westerse als niet-westerse). Tevens is deze groep het laagst geschoold. Van alle respondenten heeft slechts 23,5% aangegeven Joodse kennis te hebben. Weinig verrassend is dit percentage het hoogst bij de groep met een duidelijk negatieve houding tegen Joden: 79%.

LINK: https://www.centerdata.nl/wp-content/uploads/2022/07/Rapport-Denken-over-Joodse-bevolkingsgroep_DEF.pdf

TREFWOORDEN: Antisemitisme

Nederland

Discriminatie

CODE: 021.22

TITEL: Factsheet Intieme terreur. Geweld hoort nergens thuis

UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport / Ministerie van Justitie en Veiligheid / VNG, 2022

SAMENVATTING: Doel van de factsheet is om aan een breed publiek van professionals in het domein van zorg en veiligheid, maar ook bijvoorbeeld onderwijs en sportverenigingen toe te lichten wat intieme terreur is. Intieme terreur is een ernstige vorm van partnergeweld die gekenmerkt wordt door een patroon van controle en dwang. Dit kan zich uiten in het isoleren, vernederen en intimideren van de partner tot ernstig fysiek en seksueel geweld. Ook kan het gaan om controle van de financiën en dreigementen. In de Factsheet Intieme terreur leest u wat u hierover moet weten, wat u moet doen of juist niet, wat de kenmerken zijn en welke rode vlaggen kunnen duiden op escalatie van geweld of zelfs een fatale afloop. Intieme terreur wordt vaak niet herkend. Doel van de factsheet is om aan een breed publiek van professionals in het domein van zorg en veiligheid, maar ook bijvoorbeeld onderwijs en sportverenigingen toe te lichten wat intieme terreur is. De publicatie is ontwikkeld in opdracht van het programma Geweld hoort nergens thuis.

LINK: https://vng.nl/sites/default/files/2022-01/ghnt_factsheet_intieme_terreur.pdf

TREFWOORDEN: Huiselijk geweld

Vrouwen

Geweldpreventie

Intimidatie

CODE: 171.21

TITEL: Jaarverslag 2021 : Meldpunt Internet Discriminatie (MiND)

UITGAVE: S.L. : Meldpunt Internet Discriminatie (MiND), 2022

SAMENVATTING: Jaarverslag van MiND (Meldpunt Internet Discriminatie), het landelijke meldpunt voor strafbare, discriminerende uitingen op internet. Het verslag gaat over het jaar 2021. Cijfers van 2021 worden vergeleken met cijfers uit 2020, 2019, 2018. In 2021 ontving MiND 843 meldingen over discriminerende uitingen op internet. Cijfers worden uitgesplitst naar bron, sociaal medium, discriminatiegrond.

LINK: <https://www.mindnederland.nl/wp-content/uploads/2022/05/20221-Jaarcijfers-MiND-Nederland-2021.pdf>

TREFWOORDEN: Discriminatie

Internet
Meldpunten
Klachtbehandeling
CODE: 222.22

TITEL: Mensenrechten in Nederland 2021 : Een veilig publiek debat

UITGAVE: Utrecht : College voor de Rechten van de Mens (CRM), 2022

SAMENVATTING: Tiende editie van de jaarlijkse rapportage van het College voor de Rechten van de Mens. Deze jaarrapportage gaat in op de wijze waarop de vrijheid van meningsuiting in Nederland onder druk staat. Deze jaarrapportage agendeert agressie en intimidatie jegens journalisten en andere media-actoren als een mensenrechtelijk probleem dat zich in 2021 voordeed. Het College onderzoekt de manier waarop mensenrechten journalisten en andere media-actoren beschermen en de gevolgen die agressie en intimidatie jegens hen hebben voor de mensenrechten van burgers. De rapportage laat zien welke verplichtingen op de overheid en bedrijven rusten om deze rechten te waarborgen. Tevens rapporteert het in welke mate de bescherming die het bestaande kader biedt, anno nu volstaat, en welke aanvullende maatregelen nodig zijn. De aanbevelingen in deze jaarrapportage leveren een bijdrage aan een klimaat waarin journalisten en andere media-actoren hun werk in veiligheid kunnen doen. Zo kan eenieder in vrijheid bijdragen aan het publieke debat, waardoor burgers toegang hebben tot een verscheidenheid aan informatie, meningen en ideeën. Deze jaarrapportage van het College is tot stand gekomen op basis van verschillende onderzoeken, politieke discussies, maatschappelijke ontwikkelingen en berichtgeving in traditionele en sociale media over incidenten die in 2021 plaatsvonden. Publicaties over 2021 die tot en met 3 mei 2022 zijn verschenen, zijn erin verwerkt. De jaarrapportage is verder verdiept door gesprekken met verschillende experts en verrijkt door vier interviews, waaruit citaten zijn gebruikt in de tekst. Tevens heeft het College een publieke enquête uitgezet over de visie van Nederlanders op agressie en intimidatie jegens journalisten en andere media-actoren. Dit onderzoek is in februari 2022 uitgevoerd door Kantar Public. Er is een representatieve steekproef getrokken uit de steekproefbron NIPObase met ruim 100.000 personen van 18 jaar en ouder. Door de steekproeftrekking en de weging komen de kenmerken van de steekproef overeen met een aantal belangrijke populatiekenmerken van de Nederlandse meerderjarige bevolking (seks, leeftijd, opleidingsniveau, sociale klasse en regio). Hoofdstuk 2 van deze jaarrapportage plaatst agressie en intimidatie jegens journalisten en andere media-actoren in een mensenrechtelijke context. Het recht op vrijheid van meningsuiting staat daarin centraal. Vervolgens schetst hoofdstuk 3 de aard en de omvang van de problematiek waarmee journalisten en andere media-actoren, in het bijzonder experts en politici, geconfronteerd worden. Dit hoofdstuk beschrijft verschillende vormen van agressie en intimidatie. Ook gaat het in op het risico dat bepaalde groepen journalisten en andere media-actoren lopen om slachtoffer te worden van (bepaalde vormen van) bedreiging en agressie. Daarbij wordt specifiek ingegaan op desinformatie, content moderation en de rol van online platformen. Hoofdstuk 4 beschrijft de mensenrechtelijke verplichtingen van overheid en bedrijven. Dit hoofdstuk zet uiteen welke maatregelen de overheid reeds heeft genomen en wat zij nog meer kan doen. Hoofdstuk 5 sluit de rapportage af met een aantal aanbevelingen aan de overheid en bedrijven.

LINK: <https://publicaties.mensenrechten.nl/file/236454b6-5e9f-ec25-d6e9-6627379eab74.pdf>

<https://publicaties.mensenrechten.nl/file/ee25bf9c-0d2c-b201-bed7-295a1ee24552.pdf>

TREFWOORDEN: Mensenrechten

Geschreven pers

Vrijheid van meningsuiting

Berichtgeving

Publieke opinie

CODE: 354.22

TITEL: Onderzoek Online antisemitisme in 2020

AUTEUR(S): Veerbeek, J.

Bakker, J.

Mohamed, S.

Reksoprodjo, M.

Stienen, T.

Schäfer, M.T.

UITGAVE: Utrecht : Utrecht Data School, 2022

SAMENVATTING: Dit rapport doet verslag van een dataonderzoek naar online antisemitisme in Nederland in het jaar 2020. Het onderzoek is uitgevoerd door Utrecht Data School (UDS). De volgende vragen stonden in dit onderzoek centraal:(1) Wat is de omvang van online antisemitisme?, (2) Welke antisemitische frames, of narratieven, zijn te onderscheiden?, (3) Waar vindt antisemitisme plaats online? Het onderzoek concentreert zich op tekstuele uitingen op zes verschillende mainstreambronnen: Twitter, Facebook, Reddit, YouTube, Telegram en een selectie van weblogs en websites. Aan de hand van automatische classificatiemodellen heeft dit onderzoek in totaal 200.395 uitingen van online antisemitisme in 2020 onder de loep genomen. De belangrijkste bevindingen van dit onderzoek zijn per platform:

1. Op Twitter treffen we veruit de meeste antisemitische uitingen in de hoek van rechtsconservatieve accounts en complotdenkers. Binnen deze groep worden in absolute aantallen meer dan zeven keer zoveel antisemitische berichten geplaatst dan door de groep met de op één na meeste antisemitische uitingen. Opvallend is dat dit cluster tegelijkertijd nauwe banden heeft met pro-Israël-accounts. Het antisemitisme in deze groep richt zich veelal op bekende mikpunten van samenzweringstheoretici: de joodse miljardair George Soros en de Bilderbergconferentie
- .2. Op websites, blogs en forums blijkt het grootste deel van de antisemitische uitingen te vinden in de reacties die door gebruikers worden achtergelaten. Ook hier spelen George Soros en Bilderberg een hoofdrol. Rechts-populistische nieuwssites en complotblogs zijn zowel absoluut als relatieve zin dominant in het aantal antisemitische uitlatingen.
3. Het aantal antisemitische berichten op Facebook ligt in dit onderzoek relatief laag. Dat is grotendeels te wijten aan de beperkte toegang tot Facebookdata. Het aandeel antisemitische berichten is in Facebookgroepen ongeveer acht keer zo hoog als op Facebookpagina's. In de groepen met de meeste antisemitische berichten treffen we veel complottheorieën aan; ook vanuit een Christelijk achtergrond.
4. Op Telegram zien we vooral veel antisemitisme in jongerengroepen. Dit antisemitisme is veel explicieter dan dat we op Facebook en Twitter aantreffen: 'Joods' wordt hier als scheldwoord gebruikt, en het Jodendom als iets verachtelijk gepresenteerd. De antisemitische uitingen zijn hier minder sterk gepolitiseerd. Naast jongerengroepen vinden we ook antisemitisme in complotgroepen, waar de vorm ook explicieter is dan in vergelijkbare complotgroepen op Facebook en Twitter.
5. Op YouTube vinden we relatief veel antisemitisme: opvallend hier is dat de

antisemitische uitingen vooral geplaatst worden onder video's van mainstreamkanalen, zoals PowNed, WNL, Telegraaf en Rijnmond.

6. Op Reddit zien we minder duidelijke patronen in de antisemitische uitingen, vooral omdat complottheorieën hier in hoge mate ironisch worden besproken, en het voor onze computermodellen nog relatief moeilijk blijkt subtiele vormen van ironie van ernst te onderscheiden. Wel zien we veel impliciete antisemitische uitingen in de (onofficiële) subreddit van Forum voor Democratie, terwijl de expliciete antisemitische uitingen vooral het gebruik van 'Joods' als scheldwoord betreffen.

LINK: <https://www.cidi.nl/wp-content/uploads/2022/05/Utrecht-Data-School-Online-antisemitisme-in-2020.pdf>

TREFWOORDEN: Internet

Antisemitisme

Publieke opinie

Discriminatie

CODE: 021.22

TITEL: Amsterdamse discriminatie- en racismemonitor. Ter gelegenheid van de derde Prinsenhofconferentie

AUTEUR(S): Butter, E.

UITGAVE: Amsterdam : Comité 21 Maart, 2022

SAMENVATTING: Monitor samengesteld ter gelegenheid van de derde Prinsenhofconferentie om te bepalen hoe het met racisme en discriminatie in Amsterdam is gesteld. In de nacht van 20 op 21 augustus 1983 raakte de 15-jarige Kerwin Duinmeijer bij een steekpartij dodelijk verwond. Het ging om een moord met een racistisch motief. Naar aanleiding van de moord werd op 26 januari en 27 januari 1984 in het toenmalige Amsterdamse stadhuis de Prinsenhof Conferentie georganiseerd door de gemeente Amsterdam en 30 maatschappelijke organisaties. Doel van deze conferentie was om gemeenschappelijk concrete aanbevelingen te formuleren om racisme en discriminatie tegen te gaan. In 2012 volgde een tweede Prinsenhof Conferentie met vergelijkbare doelstellingen en op 16 mei 2022 wordt de derde Prinsenhof Conferentie georganiseerd. De monitor is gebaseerd op literatuurstudie, twee door het Comité 21 Maart uitgezette enquêtes (onder maatschappelijke organisaties en onder politieke partijen in het kader van de verkiezingen) en gesprekken met zes experts (Zeki Arslan, Tayfun Balçik, Hanneke Felten, Eva Klooster, Jerrol Marten en Jaïr Schalkwijk). In dit rapport komen de volgende onderwerpen aan de orde: Ter introductie. In dit korte inleidende hoofdstuk een korte omschrijving van enkele begrippen, daarna komt kort de rol van het koloniale- en slavernijverleden aan de orde, gevolgd door de impact die discriminatie heeft en wordt een korte schets gegeven van het gemeentelijk beleid. Ervaren discriminatie en meldingen van discriminatie in Amsterdam. Welke cijfers zijn bekend? Hoeveel Amsterdammers ervaren discriminatie (hoofdstuk 3) en hoeveel meldingen worden gedaan bij de politie en het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA) (hoofdstuk 4)? Discriminatie op vier verschillende maatschappelijke terreinen. Hoe is het gesteld met discriminatie op de arbeidsmarkt (hoofdstuk 5), in het onderwijs (hoofdstuk 6), op de woningmarkt (hoofdstuk 7) en door de politie (hoofdstuk 8)? Ieder hoofdstuk start met een situatieschets, daarna volgt wat in grote lijnen het beleid van de gemeente is en geven experts suggesties voor verbetering. Deze vier thema's keren ook terug op de derde Prinsenhofconferentie. Daarnaast wordt op de conferentie aandacht besteed aan

discriminatie in de zorg en institutioneel racisme. . Actieonderzoeken. In opdracht van de gemeente Amsterdam zijn actieonderzoeken uitgevoerd naar anti-zwart racisme, antimoslimracisme, discriminatie van LHBTQI+ en antisemitisme. In hoofdstuk 9 is een korte impressie van deze actieonderzoeken te lezen. . Wat kan Amsterdam nog meer doen? Suggesties van maatschappelijke organisaties. Comité 21 Maart heeft een enquête uitgezet waaraan 40 organisaties deelnamen. In hoofdstuk 10 wordt, met dank aan Julienne Beijer, een impressie van de resultaten van deze enquête gegeven.- Ten slotte een overzicht van literatuur, korte achtergrondinformatie over de eerste Prinsenhof Conferentie in 1984 (geschreven door Peter Zwaga) en de reacties die 9 politieke partijen gaven op 15 stellingen die in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen waren geformuleerd.

LINK: <https://ewoudbutter.files.wordpress.com/2022/05/amsterdamse-discriminatie-en-racisme-monitor.pdf>

TREFWOORDEN: Racisme

Amsterdam

Etnische minderheden

Discriminatie

Arbeid - Werkgelegenheid

Onderwijs-systeem NL

Huisvesting

Homoseksualiteit

CODE: 011.22

005.17

TITEL: Advies Racisme en discriminatie in detentie

UITGAVE: Den Haag : Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), 2022

SAMENVATTING: Advies van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) over racisme en discriminatie in detentie. Racisme en discriminatie blijken ook in detentie voor te komen, zij het, voor zover na te gaan, in beperkte mate en incidenteel. Dit blijkt uit verschillende gesprekken die de RSJ in het kader van dit advies heeft gevoerd. Daarbij moet worden aangetekend dat met een beperkt aantal en niet aselekt gekozen personen is gesproken. De RSJ sprak met wetenschappers, medewerkers van het departement en van het hoofdkantoor van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), met gevangenisdirecteuren, geestelijk verzorgers en uiteraard ook met gedetineerden. Gebleken is dat racisme en discriminatie zowel tussen inrichtingspersoneel en gedetineerden als tussen gedetineerden onderling plaatsvinden. Echter, gedetineerden bevinden zich in een dubbele afhankelijkheidspositie, zij zijn afhankelijk van het inrichtingspersoneel en van hun medegedetineerden. Door die afhankelijkheid van anderen binnen detentie komt het voor dat gedetineerden zich geremd voelen in het aanklaarten van de door hen ervaren racisme en discriminatie. Ook de feitelijke mogelijkheden om racisme en discriminatie te melden, bieden weinig perspectief. Naast deze afhankelijkheid hebben gedetineerden door het gesloten en gedwongen karakter van detentie nauwelijks mogelijkheden om situaties waarin zich racisme dan wel discriminatie voordoen te vermijden. Hoewel DJI oog heeft voor de thema's racisme en discriminatie ontbreekt een eenduidig beleid vanuit het hoofdkantoor. Invulling van integriteitsbeleid wordt aan de Penitentiaire Inrichtingen overgelaten. De organisatiecultuur binnen de inrichtingen heeft grote invloed op de bespreekbaarheid van de thema's. De RSJ pleit onder meer voor een veilig leef- en werkklimaat, blijvende aandacht voor racisme en

discriminatie en permanente scholing voor het inrichtingspersoneel. Het advies is gericht aan de Minister voor Rechtsbescherming, die op 6 juli 2022 een beleidsreactie heeft gegeven door middel van een brief aan de Tweede Kamer.

LINK: <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2022/07/04/tk-bijlage-2-rsj-advies-racisme-en-discriminatie-in-detentie/tk-bijlage-2-rsj-advies-racisme-en-discriminatie-in-detentie.pdf>

LINK KAMERBRIEF:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2022/07/04/tk-beleidsreactie-rsj-advies-racisme-en-discriminatie-in-detentie/tk-beleidsreactie-rsj-advies-racisme-en-discriminatie-in-detentie.pdf>

TREFWOORDEN: Discriminatie

Gevangeniswezen

Racisme

CODE: 362.22

TITEL: LHBTI-Acceptatie en pride. 1V Opiniepanel Rapport. 31 juli 2021

AUTEUR(S): Kester, J.

Kamphuis, L.

UITGAVE: Hilversum : AVROTROS, 2021

SAMENVATTING: Opinie-onderzoek naar LHBTI-acceptatie en ervaringen van LHBTI-personen. Aan dit onderzoek, gehouden van 14 tot en met 27 juli 2021, deden 25.022 leden van het Opiniepanel mee, van wie 3.817 LHBTIQ+'ers. De resultaten zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, stemgedrag en spreiding over het land. Enkele bevindingen zijn: Fors minder LHBTIQ+'ers vinden dat Nederland voorop loopt als het gaat om hun acceptatie. In 2020 vond 48% dat nog, dit jaar slechts 32%. Nederland staat sinds het homohuwelijk stil en negatieve reacties zijn nog alledaags. Voor het derde jaar op rij zeggen vier op de tien ondervraagden uit die gemeenschap (in 2021 42%) negatief gedrag te hebben meegemaakt, omdat ze zijn wie ze zijn. Ook het aantal LHBTIQ+'ers dat het een probleem vindt om in Nederland uit te komen voor hun geaardheid is dit jaar onveranderd hoog: 61 procent. Verder zeggen grote groepen dat zij zich niet vrij voelen om op straat hand in hand te lopen met hun partner (50 procent) of een kus te geven (54%). Terwijl ruime meerderheden niet-LHBTIQ+'ers daar geen problemen mee ervaren. LHBTIQ+'ers ervaren intolerantie uit alle hoeken van de samenleving. Allereerst wordt veel genoemd dat de 'doorsnee hetero' hen wel zégt te accepteren, maar dat niet echt doet. Slechts 10% van de niet-LHBTIQ+'ers in het onderzoek noemt het aanstootgevend als een man en vrouw dat doen. Dat cijfer wordt stukken hoger als het gaat om twee mensen van hetzelfde geslacht. Een kwart (23%) vindt twee kussende mannen aanstootgevend, 18% vindt dat het geval bij twee vrouwen.

LINK: https://eenvandaag.assets.avrotros.nl/user_upload/PDF/2021_07_31_pride_2021.pdf

LINK:

<https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/door-aangepaste-pride-is-er-dit-jaar-te-weinig-aandacht-voor-lhbt-acceptatie-vindt-helpt-van-de-ge/>

TREFWOORDEN: Publieke opinie

Discriminatie

Transseksualiteit

Homoseksualiteit

CODE: 005.21

Nageroepen, bespot en beledigd: 7 op de 10 transgenders, non-binair en intersekse personen maken negatief gedrag mee. EenVandaag 06-08-2022

AUTEUR: W. van der Heyden

UITGAVE: Hilversum : AVROTROS , 2022

SAMENVATTING: Artikel dat verslag doet van een onderzoek naar ervaringen van discriminatie en negatief gedrag die wordt ervaren door transgenders, non-binair en intersekse personen. Aan dit onderzoek, gehouden van 22 juli tot en met 4 augustus 2022, deden 25.260 leden van het Opiniepanel mee, van wie 3.406 LHBTIQ+'ers. Een deel van de ondervraagden uit die gemeenschap zijn geworven via AVROTROS en COC. De resultaten zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, stemgedrag en spreiding over het land. Een deel van de ondervraagden zijn 330 mensen die een andere genderidentiteit hebben dan bij de geboorte is vastgesteld. Hieronder vallen transgenders, non-binair en intersekse personen. Een grote meerderheid (69 procent) van de mensen met een andere genderidentiteit heeft het afgelopen jaar negatief gedrag meegemaakt. Dat gebeurde een stuk vaker dan bij homo's, lesbiennes en biseksuelen. Van hen heeft 39 procent last van negatief gedrag. Een minderheid (40 procent) van transgenders, non-binair en intersekse personen vindt dat het goed gaat met de acceptatie in Nederland. 60 procent vindt dat niet. Ook ziet slechts 12 procent van de mensen met een andere genderidentiteit Nederland als wereldwijde voorloper op het gebied van acceptatie.

LINK: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/nageroepen-bespot-en-beledigd-7-op-de-10-transgenders-non-binair-en-intersekse-personen-maken-negatief-gedrag-mee/>

TITEL: Het wordt tijd dat meer bekende sporters 'uit de kast komen', vindt een ruime meerderheid van de LHBTIQ+'ers. EenVandaag 06-08-2022

AUTEUR(S): Cornelisse, D.

UITGAVE: Hilversum : AVROTROS,

Artikel dat verslag doet van een onderzoek naar hoe LHBTIQ+'ers denken over openheid over iemand seksuele identiteit of voorkeur in de sport. 'Homo' als scheldwoord, spreekwoorden in stadions en zelfs bedreigingen aan het adres van de Roze Kameraden: in veel sporten is homoseksualiteit nog altijd taboe. LHBTIQ+'ers zouden daarom graag zien dat er meer bekende sporters 'uit de kast' komen blijkt uit dit onderzoek onder zo'n 3500 LHBTIQ+'ers. Daarvan zegt ruim driekwart (77 procent) dat het voor hen zelf belangrijk is dat bekende sporters open zijn over hun seksuele voorkeur of genderidentiteit. Veel van de deelnemers vinden die openheid belangrijk omdat ze zelf negatieve ervaringen hebben gehad in de sportwereld vanwege hun seksuele voorkeur of genderidentiteit. "Ik hoorde wel bij het team, maar mocht niet mee de kleedkamer in", vertelt een van hen. "Als je je als homo omkleedt in een mannenkleedkamer word je ineens als roofdier gezien, dat slaat natuurlijk nergens op." Een andere deelnemer maakte iets soortgelijks mee. "Maar hoe begin je dat gesprek, hoe kom je van dat stigma af? We moeten erover praten, en als sporters naar buiten komen over hun seksualiteit en/of genderidentiteit, is dat gesprek makkelijker te voeren." Ook zijn er deelnemers die hopen dat een openlijk homoseksuele voetballer iets kan doen aan de homofobe spreekwoorden die nog altijd regelmatig in stadions te horen zijn. Maar dat is ijdele hoop, vindt een deelnemer. "Medespelers en gedoe in de kleedkamer zijn je minste probleem. Je grootste vijand, dat is een deel van de supporters." Aan dit onderzoek, gehouden van 22 juli tot en met 4 augustus 2021, deden 25.260 leden van het Opiniepanel mee, van wie 3.406 LHBTIQ+'ers. Een deel van de ondervraagden uit die gemeenschap zijn geworven via AVROTROS en COC. De resultaten zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, stemgedrag en spreiding over

het land.

LINK: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/het-wordt-tijd-dat-meer-bekende-sporters-uit-de-kast-komen-vindt-een-ruime-meerderheid-van-de-lhbtqi-ers/>

TREFWOORDEN: Sport

Publieke opinie

Homoseksualiteit

Discriminatie

CODE: 551.22

TITEL: Hoe Forum-politici antisemitisme versterken op Twitter : Kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar antisemitisme in accounts die worden geretweet door FVD-politici

AUTEUR(S): Burger, P.

Cappon, E.

Beek, G. van

UITGAVE: Leiden / Antwerpen : Nieuwscheckers / Textgain,

: Onderzoek naar antisemitisme in het twitterpatroon van leden van Forum voor Democratie (FVD). Onderzoek is gebaseerd op een kwalitatieve analyse van retweets door FVD-politici (jan. 2021 t/m medio mei 2022) en op kwantitatieve analyse van met name 100.000 tweets, retweets en likes direct geplaatst door politici van FVD, BIJ1, D66, DENK, GL, PVV en SGP (begin dec. 2021-eind feb. 2022) en meer dan 25 miljoen willekeurig verzamelde tweets uit dezelfde periode. (In een eerdere fase van het onderzoek werden ook grotere datasets geanalyseerd.) Politici van Forum voor Democratie retweeten regelmatig antisemitische accounts. Door die retweets weven en verstevigen FVD-politici een netwerk waarin het normaal is om te beweren dat de Rothschilds de wereld beheersen en dat George Soros achter het coronavirus en migratie naar Europa zit. Een netwerk waarin ook nog extremere haatberichten worden getolereerd, zoals dat Joden kinderbloed drinken en proberen de wereldbevolking te vergiften. Ook zonder dat ze zelf antisemitische berichten retweeten, vergroten FVD-politici het bereik en de status van antisemitische accounts. Ze onderscheiden zich daarin van politici van andere partijen. ● Anders dan politici van BIJ1, D66, DENK, GL, PVV en SGP retweeten FVD-politici structureel accounts die antisemitische berichten verspreiden

. ● De twee belangrijkste categorieën in de antisemitische tweets zijn hardcore en diffuus antisemitisme. De eerste soort richt zich expliciet tegen Joden en maakt deel uit van de kernboodschap van de accounts. De tweede kenmerkt zich door antisemitische stereotypen en verhaalmotieven, maar is verweven met andere complottheorieën zoals QAnon en de Great Reset.

● Meer dan 10 procent van de Twitter-activiteit van de onderzochte FVD-politici bestond uit het liken en retweeten van 'diffuus antisemitische' accounts. Voor de PVV ligt dit getal op 2 procent, voor de willekeurige steekproef op iets minder dan 1 procent en voor alle andere partijen op 0.

● Na FVD-politici, gevolgd door PVV-politici, bleken Twitter-accounts uit de willekeurige steekproef het meeste antisemitisme te verspreiden

. ● Het is mogelijk om met een hoge mate van zekerheid tweets met antisemitische inhoud automatisch te detecteren.

● Blijkens de hoeveelheid antisemitische berichten die (vaak al jarenlang) aanwezig zijn op Twitter, handhaaft Twitter de eigen richtlijnen tegen haatdragend gedrag niet afdoende

LINK: <https://nieuwscheckers.nl/wp-content/uploads/2022/05/Nieuwscheckers-en-Textgain-Rapport-FVD-en-antisemitisme-versie-20-mei-22.pdf>

TREFWOORDEN: Rechts-extremisme
Antisemitisme
Nederland
Politieke partijen
Politiek
Internet
Homoseksualiteit
CODE: 021.22

TITEL: Nauwe banden, meer effect? Samenwerking tussen Stichting Urgente Noden Nederland en islamitische en christelijke organisaties van gemeenschappen met een migratieachtergrond

AUTEUR(S): Soeterik, R.

Vlug, J.

Mahdi, A,

Yohannes, R.

Yassine, D.

UITGAVE: Utrecht : Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) - Verwey Jonker Instituut,

2022SAMENVATTING: Onderzoek. Stichting Urgente Noden Nederland (SUN Nederland) biedt met 26 noodhulpbureaus verspreid over het land financiële hulp aan mensen die in urgente nood verkeren. Naast hen bestaan er ook veel christelijke en islamitische organisaties die deze hulp bieden. Zijn er kansen voor samenwerking? Deze vraag staat in dit onderzoek centraal. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van: (1) een beknopte literatuurstudie, (2) groepsgesprekken met vertegenwoordigers van islamitische en christelijke organisaties van gemeenschappen met een migratieachtergrond, (3) individuele interviews met vertegenwoordigers van islamitische en christelijke organisaties van gemeenschappen met een migratieachtergronden met vertegenwoordigers van SUN-noodhulpbureaus, (4) een gezamenlijke bijeenkomst met vertegenwoordigers van islamitische en christelijke organisaties van gemeenschappen met een migratieachtergronden en met vertegenwoordigers van SUN-noodhulpbureaus, SUN Nederland, Samen Kerk in Nederland (SKIN) en diverse andere organisaties. Deze rapportage gaat eerst in op de ervaringen, visies en doelen van islamitische organisaties, christelijke organisaties en SUN-noodhulpbureaus met de aanpak van armoede, schulden en urgente noden (hoofdstuk 2). Het derde hoofdstuk beschrijft de ervaringen en visies van de verschillende organisaties op samenwerking in de aanpak van armoede, schulden en urgente noden (hoofdstuk 3). Vervolgens wordt ingegaan op de visies en wensen van organisaties met betrekking tot samenwerking hieromtrent in de toekomst (hoofdstuk 4). In hoofdstuk vijf wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen. Uit dit verkennende onderzoek komt onder meer naar voren dat de (diverse) islamitische en christelijke organisaties van gemeenschappen met een migratieachtergrond en de SUN-noodhulpbureaus heel intrinsiek gemotiveerd zijn om mensen die in armoede verkeren te helpen. Er bestaat wat dit betreft een gezamenlijk doel.

LINK: https://www.kis.nl/sites/default/files/422607_nieuwe-banden-meer-effect.pdf

TREFWOORDEN: Armoede

Islam

Christendom

Hulpverlening

CODE: 102.22

TITEL: Ruimtelijke segregatie : Kennissynthese

AUTEUR(S): Engbersen, R.

Uyterlinde, M.

UITGAVE: Utrecht : Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) - Movisie, 2022

SAMENVATTING: In deze kennissynthese staat het vraagstuk van ruimtelijke segregatie centraal.

Anders gezegd: op de ruimtelijke weerslag van sociale verschillen. Want overheden en maatschappelijke organisaties staan voor de opgave om de negatieve effecten van ruimtelijke uitsortering te beperken en bewoners van kwetsbare wijken vaste grond en toekomstperspectief te bieden. In deze publicatie wordt stilgestaan bij de volgende vragen. Wat is segregatie precies? Welke verschijningsvormen kent segregatie en wanneer is er reden tot bezorgdheid? Met welk beleidsrepertoire kan segregatie worden beteugeld en hoe kunnen (vermeende) negatieve effecten worden verminderd? Naast kennis uit wetenschappelijke literatuur en beleidsadviezen, voerden de auteurs gesprekken met een drietal experts. Sociaal en Cultureel Planbureau-onderzoeker Jeanet Kullberg doet sinds de jaren negentig onderzoek naar leefbaarheid, wijkenbeleid en buurteffecten. Lex Veldboer, lector stedelijk sociaal werk aan de Hogeschool van Amsterdam, promoveerde ruim tien jaar geleden op betrokkenheid en contact in gemengde wijken. Anne-Jo Visser, directeur van de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties, reflecteert op ontwikkelingen en instrumenten om segregatie in de regio Amsterdam te verminderen. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op verschillende definities van segregatie en laten we zien hoe en in welke mate het zich in Nederland manifesteert. De auteurs betogen – aansluitend bij de laatste wetenschappelijke bevindingen – dat niet alle verschijningsvormen even negatief zijn. In hoofdstuk schetsen de auteurs aanknopingspunten en instrumenten voor beleidsmakers en wijkprofessionals. In de slotbeschouwing maken zij de balans op.

LINK: https://www.kis.nl/sites/default/files/kennissynthese_segregatie_def.pdf

TREFWOORDEN: Huisvesting

Segregatie

Spreidingsbeleid

Etnische minderheden

Buurtbeschrijvingen

Nederland

CODE: 512.22

TITEL: De menselijke staat : Burgerperspectief als voorwaarde voor een toekomstbestendig sociaal contract

AUTEUR(S): Putters, K.

UITGAVE: Den Haag : Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) , 2022

SAMENVATTING: Essay. Kim Putters heeft op 30 mei 2022 afscheid genomen als directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). In zijn afscheidslezing ging hij in op de forse opgaven waarvoor Nederland staat op het gebied van kansengelijkheid, vertrouwen en hoe we samenleven in een land met steeds meer mensen van verschillende komaf, met verschillende opvattingen en gewoonten. Een andere manier van werken van de overheid is volgens hem dringend noodzakelijk. In dit afscheidsessay "De menselijke staat – Burgerperspectief als voorwaarde voor een toekomstbestendig sociaal contract", doet hij aanbevelingen hoe zo'n andere manier van werken mogelijk is. Uitgangspunt van het essay is dat het de overheid niet lukt om de structurele scheidslijnen en kansengelijkheid in de

Nederlandse samenleving te verkleinen. Dat is zorgelijk gezien de lastige politieke opgaven rond bijvoorbeeld duurzaamheid en de ondersteuning van mensen in kwetsbare posities. Het zet ook het vertrouwen in het functioneren van de Nederlandse democratische rechtsstaat verder onder druk. De overheid zal werk moeten maken van een duurzame en inclusieve samenleving waarin mensen worden gezien en mee kunnen doen. En dat vraagt om een andere manier van werken. Dit essay roept (lokale) overheden nadrukkelijk op om bij het ontwikkelen van beleid meer rekening te houden met de verschillen tussen mensen en hoe beleid voor hen uitpakt. De geschetste Menselijke Maat biedt handelingsperspectieven voor meer mensgericht handelen door de (lokale) overheid. Het voorkomt dat mensen die bijvoorbeeld een keer gebruikmaken van een zorgvoorziening of subsidie voor verduurzaming, aanlopen tegen vooroordelen of onrealistische aannames. Het helpt bovendien voorkomen dat mensen ondanks hard werken steeds de nadelen van beleid ervaren, of hoe beleid in de praktijk uitpakt, en niet verder komen in de maatschappij. Zo dreigt er een samenleving van winnaars en verliezers te ontstaan dat de legitimiteit van overheidshandelen en vertrouwen in de democratie verder aantast. Het ondermijnt ons sociaal contract.

LINK: <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/essays/2022/05/30/essay-de-menselijke-staat/Essay+De+menselijke+staat.pdf>

TREFWOORDEN: Nederland

Maatschappelijke positie

Armoede

CODE: 145.22

TITEL: Een verkennend kwalitatief onderzoek naar klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen

AUTEUR(S): Bos, K. van den

Kerssies, S.

Ansems, L.

Schiffelers, M.J.

Lindeman, J.

UITGAVE: Utrecht Den Haag : Universiteit Utrecht / Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) - Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2021

SAMENVATTING: Onderzoek naar klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen. In het onderzoek staan de volgende vier vragen centraal: Wat is klassenjustitie? Komt het in de Nederlandse strafrechtketen voor? Zo ja, hoe vaak komt het voor? En waardoor komt het? In dit rapport ligt de nadruk op het beantwoorden van de eerste vraag. Het onderzoek bestond uit het bestuderen van de wetenschappelijke en aanpalende literatuur van de laatste 20 jaar. Ook hielden de auteursinterviews en focusgroepgesprekken met 45 personen die beroepshalve betrokken zijn bij de strafrechtketen in Nederland (vanuit de wetenschap, advocatuur, Openbaar Ministerie (inclusief Functioneel Parket), Politie (inclusief FIOD), Rechtspraak en Reclassering). Tevens voerden de auteurs een tweetal interviews met twee kritische burgers en een focusgroepgesprek met vijf kritische burgers. Het gaat hierbij om ervaringsdeskundigen en kritische volgers van casussen die de associatie met klassenjustitie oproepen. Klassenjustitie wordt in dit onderzoek omschreven als illegitieme benadeling van mensen die niet tot de heersende klasse behoren of juist illegitieme bevoordeling van mensen die daar wel toe behoren. Dat leidt tot niet-legitieme vormen van selectiviteit (onderscheid maken), direct of indirect, bewust of onbewust, en systematisch of incidenteel. Geïnterviewde professionals uit de strafrechtketen

gaven aan dat zij aanwijzingen zien voor verschillende vormen van het maken van onderscheid. Onbewuste vooroordelen en stereotypen kunnen hierbij een rol spelen. Daarnaast zeggen ze aanwijzingen te zien voor vormen van legitieme selectiviteit, dan wel selectiviteit waarover gediscussieerd kan worden of deze legitiem is of niet. Zo iets kan bijvoorbeeld voorkomen wanneer er discretionaire ruimte is: houden we deze persoon staande, mag iemand verder rijden zonder boete voor rijden zonder licht? De onderzoekers constateren dat het onderwerp klassenjustitie in de strafrechtketen in Nederland de afgelopen 20 jaar zeker niet aan belang heeft ingeboet. In de definitie die zij opstelden speelt legitimiteit een belangrijke rol. Het is echter regelmatig lastig vast te stellen of bepaalde vormen van selectiviteit wel of niet legitiem zijn. In dit onderzoek gaat het daarom om ervaren legitimiteit. De nadruk die op legitimiteit wordt gelegd bij het afbakenen van het begrip klassenjustitie is één van de toegevoegde waarden van dit rapport. De onderzoekers zijn van mening dat de wetenschappelijke en maatschappelijke discussie zich in de toekomst dient toe te spitsen op de vraag wat de Nederlandse samenleving wel of niet legitiem vindt. De onderzoekers stellen verder dat het nuttig is om verklaringen voor klassenjustitie voortaan te onderscheiden in drie typen: cognitieve verklaringen, motivationele verklaringen en verklaringen op systeemniveau. Cognitieve verklaringen voor klassenjustitie wijzen op denkprocessen van mensen (bijv. vooroordelen, stereotypen en discriminatie). Dit speelt ook een rol bij het wel of niet herkennen van overwegingen en de leefwereld van verdachten. Motivationele verklaringen wijzen vaker op het bewust en/of gemotiveerd onderscheid maken. Verklaringen op systeemniveau hebben betrekking op het strafrechtelijk systeem. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan capaciteitsgebrek en praktische onmogelijkheden in het kader van de strafoplegging. Zoals bij de strafoplegging aan arbeidsmigranten die het Nederlands niet beheersen en om die reden geen taakstraf krijgen opgelegd.

LINK: <https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3070/3079a-verkennend-kwalitatief-onderzoek-naar-klassenjustitie-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

TREFWOORDEN: Discriminatie

Justitie

Politie-optreden

Openbaar Ministerie

Rechtspraak

Strafrecht

CODE: 361.21

TITEL: De (on)mogelijkheden van het meten van klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen : Een verkenning met handreikingen voor kwantitatief vervolgonderzoek

AUTEUR(S): Netten, C.P.M.

Braak, S.W. van den

Latenko, A.

Vink, M.E.

Nagtegaal, M.H.

UITGAVE: Den Haag : Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) - Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022

SAMENVATTING: Verkennend onderzoek dat als hoofdvraag heeft : In hoeverre kan klassenjustitie in kaart gebracht worden met behulp van kwantitatieve analysetechnieken? Om deze vraag te beantwoorden, is de verkenning in drie delen onderverdeeld: (1)

meetbaarheid van het begrip klassenjustitie; (2) beschikbare data; (3) kwantitatieve methoden en technieken. Bij de deskresearch is het kwalitatieve onderzoek met de daarin geformuleerde definitie van klassenjustitie, als leidraad gebruikt. Het bronnenonderzoek richtte zich op beschikbare en relevante data over justitiabelen waaronder ook hun sociaal-economische kenmerken. Hierin zijn gegevensbronnen van het OM, de rechtspraak, WODC en het CBS bekeken. Geconcludeerd dat het onmogelijk is om klassenjustitie als algemeen verschijnsel te meten. Dit komt door de grote diversiteit aan sociaaleconomische kenmerken van justitiabelen, delicten en mogelijke beslissingen in de strafrechtketen. Hierdoor wordt een onderzoek naar klassenjustitie in de strafrechtketen een zeer omvangrijk en kostbaar traject. De verkenning levert wél verschillende aanbevelingen op voor de aanpak van specifieke, toekomstige kwantitatieve analyses. Belangrijkste conclusie: keuzes maken vooraf is cruciaal. Voor kwantitatief onderzoek is het allereerst nodig om een breed begrip als klassenjustitie concreet en meetbaar te kunnen maken. Bijvoorbeeld door te focussen op directe selectiviteit: worden bepaalde groepen justitiabelen voor vergelijkbare strafbare feiten anders behandeld? Hierbij lijkt het logisch vooral te kijken naar beslissingen waar de betrokken ambtenaar de meeste discretionaire ruimte heeft, omdat daar meer sprake kan zijn van selectiviteit. Dat is vooral in de voorfase van de keten. Denk aan: houden we deze persoon staande? Verder moeten voldoende data beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld over de gehele bevolking -en niet alleen over justitiabelen- om de invloed van sociaaleconomische factoren in kaart te kunnen brengen. Hetzelfde geldt voor de beslissingen in de strafrechtketen waarbij er sprake kan zijn van selectiviteit. Het onderzoek laat zien dat deze niet altijd worden vastgelegd. Wat in toekomstige kwantitatieve analyses wordt onderzocht, hangt vooral af van beleidsmatige en/of maatschappelijke interesses en informatiebehoeften. Die bepalen uiteindelijk de manier waarop de kwantitatieve analyse wordt uitgevoerd. Wanneer er gericht gezocht moet worden aan de hand van een hypothese over bepaalde beslissingen, groepen mensen en delicten, kunnen traditionele statistische methoden gebruikt worden. Wanneer, zoals nu, de informatiebehoeften nog niet zo duidelijk zijn, kan het verkennen van data met behulp van datamining een nuttige toevoeging zijn. Hiermee kunnen mogelijk patronen van selectiviteit worden gevonden die vooraf niet werden verwacht en kan vervolgonderzoek (zowel kwantitatief als kwalitatief) verder worden afgebakend. De onderzoekers benadrukken dat er na een kwantitatieve analyse altijd een aanvullende kwalitatieve analyse nodig is, om daadwerkelijk te kunnen vaststellen of er sprake is van klassenjustitie. Daarom zou een toekomstig onderzoek naar klassenjustitie in de strafrechtketen een cyclische benadering moeten hebben, waarbij kwantitatief en kwalitatief onderzoek elkaar afwisselen.

LINK: <https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3187/Cahier-2022-5-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

T

Politie-optreden
Openbaar Ministerie
Etnisch profileren
CODE: 361.22

TITEL: Pesten

Statistische trends

NUMMER: Jaargang 2022, 12 juli 2022

AUTEUR(S): Kloosterman, R.

Akkermans, M.

UITGAVE: Den Haag : Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2022

SAMENVATTING: In dit artikel wordt op basis van onderzoeksdata van de Veiligheidsmonitor 2021

nagegaan welk deel van de bevolking van 15 jaar en ouder in 2021 slachtoffer

was van pesten en in hoeverre hierin verschillen bestaan naar geslacht,

leeftijd en seksuele voorkeur. De data van dit artikel zijn afkomstig uit de

Veiligheidsmonitor (VM) 2021. Twee procent van de Nederlanders van 15 jaar en

ouder zei in 2021 dat zij in de afgelopen twaalf maanden weleens zijn gepest.

Dat zijn naar schatting bijna 240 duizend personen. Vrouwen komen vrijwel even

vaak met pesten in aanraking als mannen. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan

ouderen. Zo gaf 4 procent van de 15- tot 18-jarigen in 2021 (ongeveer 28

duizend personen) aan dat zij in de afgelopen twaalf maanden zijn gepest, tegen

1 procent van de 65-plussers. Homo- en biseksuelen zijn vaker slachtoffer van

pesten dan heteroseksuelen. Homo's (5 procent) krijgen twee keer zo vaak met

pesten te maken als lesbiennes (2,6 procent). Het grootste deel van de

slachtoffers krijgt uitsluitend met traditioneel pesten te maken. Een vijfde is

de dupe van zowel traditionele als online pesterijen. Jongeren krijgen vaker

met online pesten te maken dan ouderen. Bijna 60 procent van de slachtoffers

gaf aan dat het pesten heeft geleid tot emotionele of psychische problemen.

Vijf procent heeft door het pesten lichamelijke verwondingen of letsel

opgelopen en 7 procent heeft er financiële problemen door gekregen. Een

meerderheid van de slachtoffers van pesten (57 procent) gaf aan dat ze door hun

pesterij minder vertrouwen in mensen hebben. Veertig procent zei zich

hierdoor minder veilig te voelen. Bij ongeveer een kwart heeft het pesten

geleid tot depressieve klachten of slaapproblemen. Ongeveer 20 procent zei door

het pesten last van angstklachten en/of paniekaanvallen te hebben (gehad) of

het voorval steeds opnieuw te beleven (17 procent). De hoek waaruit de daders

van de pesterijen komen, verschilt naar leeftijd. Ruim de helft van de 65-plus

slachtoffers geeft aan dat zij gepest worden door buurtgenoten. Slachtoffers

tussen de 15 en 25 jaar krijgen relatief vaak met pesterijen van medestudenten

of -scholieren te maken en met pesterijen van vrienden. Pesterijen van

collega's en leidinggevenden spelen vooral bij 25- tot 65-jarigen. Bijna zeven

op de tien slachtoffers van pesten hebben het pesten gemeld. De meesten (41

procent) doen er melding van bij familie of vrienden, 22 procent meldt het bij

de politie. Van alle slachtoffers doet 16 procent aangifte bij de politie van

wat hen is overkomen. Hoe het pesten wordt ervaren verschilt tussen slachtoffers

. Ruim de helft van de slachtoffers heeft het pesten als verkeerd ervaren, maar

ziet het niet als een misdrijf. Bijna een kwart vindt wat hen overkomen is wel

een misdrijf en daarmee ook strafbaar. Zeven procent ziet het pesten als iets

dat toevallig gebeurde. Twee procent vindt dat het hun eigen schuld was.

LINK: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/pesten?onepage=true>

TREFWOORDEN: Discriminatie

Pesten

Homoseksualiteit

Vrouwen

CODE: 001.22

TITEL: Brede blik op slachtofferschap. Achtergronden van slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen en seksuele uitbuiting

UITGAVE: Den Haag : Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, 2022

SAMENVATTING: Dit onderzoek van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen

Kinderen brengt persoonlijke factoren en omgevingsfactoren van bij de politie gemelde slachtoffers in kaart en hoe deze afwijken van leeftijdsgenoten van wie geen seksueel geweld of seksuele uitbuiting bij de politie is gemeld. Het onderzoek brengt persoonlijke factoren en omgevingsfactoren van slachtoffers in kaart en hoe deze afwijken van geslacht- en leeftijdsgenoten. Dit gebeurt via een dataanalyse. Het verklaart niet het slachtofferschap. En toont geen causale verbanden aan tussen kenmerken van slachtoffers en hun ervaring met seksueel geweld. Kenmerken en achtergronden zijn nooit de reden dat zij slachtoffer worden. Maar deze kunnen wel bijdragen aan een situatie waarin een persoon kwetsbaarder is om seksueel geweld mee te maken. Dat inzicht is essentieel om jonge mensen beter te beschermen en slachtoffers de juiste hulp te bieden. Op allerlei vlakken blijkt uit dit onderzoek dat slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen en seksuele uitbuiting andere achtergronden hebben dan geslachts- en leeftijdsgenoten. Zo hebben slachtoffers vaker een licht verstandelijke beperking en hebben ze vaker dan vergelijkbare Nederlanders al eerder hulpverlening ontvangen in verband met verslavingen of psychische problemen. Ze zijn daarnaast vaker voortijdig schoolverlater en zijn sociaaleconomisch kwetsbaarder dan vergelijkbare personen in de samenleving. De omstandigheden van slachtoffers, zowel sociaal, financieel als emotioneel, kunnen zowel een steun als een belemmering zijn in de bescherming van slachtoffers. Het is daarom belangrijk om bewust te zijn van de context waarin slachtoffers zich bevinden – los van het seksueel geweld of de seksuele uitbuiting wat zij hebben meegemaakt. Om seksueel geweld tegen kinderen en seksuele uitbuiting aan te pakken is het dan ook noodzakelijk breder te kijken dan naar de problematiek van seksueel geweld en uitbuiting alleen. Kennis over de achtergrondsituatie van slachtoffers en mogelijke overige problematiek is noodzakelijk om de juiste bescherming en ondersteuning bij herstel te kunnen bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor hulpverlening. Zo is mogelijk schuldhulpverlening nodig, of specifieke behandelingen in verband met psychische problematiek of verslaving. Het kan belangrijk zijn om hulpverlening te kunnen richten op het hele gezin, of er moet juist rekening worden gehouden met het feit dat een slachtoffer geen thuissituatie heeft die een vangnet kan bieden. Uiteindelijk is een slachtoffer het meest gebaat bij een aanpak die aansluit op zijn of haar unieke omstandigheden. Daarvoor moeten hulpverleners uiteraard wel de ruimte en mogelijkheden hebben om al deze zorg te kunnen bieden. De samenhang tussen deze kwetsbaarheden en het meemaken van seksueel geweld tegen kinderen en seksuele uitbuiting is niet eenduidig en vaak complex. Dit laat zich niet platslaan tot enkele stereotypingen. Sommige slachtoffers kampen met ingewikkelde en meervoudige problematiek en bij anderen staat het seksueel geweld of de seksuele uitbuiting op zichzelf. Inzicht in hoe deze verschillende factoren een rol spelen in het meemaken van seksueel geweld en seksuele uitbuiting is echter van belang om slachtoffers tijdig de juiste hulp en bescherming te kunnen bieden. Om seksueel geweld tegen kinderen en seksuele uitbuiting aan te pakken is het daarom noodzakelijk breder te kijken dan naar deze vormen van geweld alleen.

LINK:

<https://www.nationaalrapporteur.nl/binaries/nationaalrapporteur/documenten/rapporten/2022/08/23/brede-blik-op-slachtofferschap/Brede+blik+op+slachtofferschap.pdf>

<https://www.nationaalrapporteur.nl/binaries/nationaalrapporteur/documenten/rapporten/2022/08/23/brede-blik-op>

-slachtofferschap/Infographic+Brede+blik+op+slachtofferschap.pdf

TREFWOORDEN: Geweld

Huiselijk geweld

Kinderen

Kinderbescherming

Vrouwenandel

CODE: 174.22